
ЗАСТОСУВАННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗЕМЕЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Шестакова А.В., Шуміло О.М.

Харківський національний університет внутрішніх справ

alinasestakova2000@gmail.com, amshumilo@gmail.com

Вступ. За умови політичних, соціально-економічних змін в українському суспільстві набуває важливого значення дослідження застосування правових

засобів впливу, спрямованих на усунення порушень земельного законодавства, відновлення порушеного права та притягнення винних у вчиненні земельних правопорушень до адміністративної відповідальності. Дану тему досліджували такі вчені: Балюк Г. І., Берlach А., Диптан С. А., Кулинич П. Ф., Мірошніченко О. С., Шульга М. В. та інші.

Матеріали і методи. Методологічну основу роботи склали: принцип системності, багатофакторності, порівняльного аналізу, систематизації, узагальнення, аналізу. При написанні даної роботи використовувались: нормативні акти, наукові праці, судова та адміністративна практика.

Виклад основного матеріалу. Важливою складовою для правового забезпечення раціонального використання та охорони земель є адміністративна відповідальність за порушення земельного законодавства. Вона здійснюється у межах правовідносин між суб'єктом, який порушив приписи земельно-правової норми, з одного боку, і державою в особі її органів – з другого.

Адміністративна відповідальність у сфері земельних відносин – це виконання суб'єктом, який вчинив адміністративний проступок у сфері земельних відносин, примусово застосованих до нього, за визначеною процедурою, заходів впливу, встановлених державою і реалізованих спеціально уповноваженими органами чи посадовими особами з метою охорони земельних відносин, попередження правопорушень та виховання і покарання винного [1, с. 16].

Правовою підставою для застосування заходів впливу та притягнення до адміністративної відповідальності є вчинення адміністративного правопорушення. Глава 7 КУпАП містить види земельних правопорушень за вчинення яких застосовується адміністративна відповідальність [2].

Більшість дослідників підкреслює, що до адміністративної відповідальності, згідно з КУпАП, можуть бути притягнені лише громадяни, які мають земельні ділянки на праві власності або на праві землекористування, посадові особи, а також працівники підприємств, установ, організацій [3, с. 194].

Юридична ж особа не є суб'єктом адміністративної відповідальності згідно з нормами КУпАП. Проте слід погодитися з думкою таких дослідників, як Л. Мілімко, Ю. Чиж, С. Слюсаренко та ін., які відзначають, що відповідно до інших законодавчих актів (зокрема, до Закону України «Про відповідальність за правопорушення у сфері містобудівної діяльності»), юридична особа може визнаватись суб'єктом адміністративної відповідальності. С. Слюсаренко

наголошує, що «поза межами КУпАП діє ціла низка законів, які встановлюють відповідальність юридичних осіб за вчинення протиправних дій [4, с. 170].

Аналізуючи характерні ознаки адміністративної відповідальності, сучасні дослідники зазначають, що вона: є нормативно визначеною і встановлюється виключно законодавчими актами; має публічний характер; є засобом охорони встановленого державою правопорядку; супроводжується державним та громадським осудом діяння і правопорушника; об'єктом охорони є суспільні відносини, що регулюються не лише адміністративним правом, а й іншими галузями права, що відрізняє її від цивільно-правової та дисциплінарної відповідальності [5].

Функції, пов'язані з виявленням і фіксуванням земельних правопорушень, в більшості, покладені на Державну екологічну інспекцію, яка здійснює державний нагляд (контроль) за додержанням центральними органами виконавчої влади та їх територіальними органами, місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування в частині здійснення делегованих їм повноважень органів виконавчої влади, підприємствами, установами та організаціями незалежно від форми власності і господарювання, громадянами України, іноземцями та особами без громадянства, а також юридичними особами вимог законодавства про використання та охорону земель щодо: консервації деградованих і малопродуктивних земель; збереження водно-болотних угідь; виконання екологічних вимог під час надання у власність і користування, зокрема в оренду, земельних ділянок; здійснення заходів щодо запобігання забрудненню земель хімічними і радіоактивними речовинами, відходами, стічними водами; додержання режиму використання земель природнозаповідного та іншого природоохоронного призначення, а також територій, що підлягають особливій охороні; додержання екологічних нормативів із питань використання та охорони земель [6].

Результатом даної праці є узагальнююча наукова доповідь та тези з даної теми.

Висновок. Адміністративна відповідальність за порушення земельного законодавства має деякі особливості: підставою відповідальності є факт вчинення земельного правопорушення закріпленого у статтях КУпАП та деяких інших нормативно-правових актах, а також наявність особливого порядку притягнення до відповідальності та накладення адміністративних стягнень.

Література:

1. Мілімко Л. В. Адміністративна відповідальність за правопорушення у сфері земельних відносин : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право ; інформаційне право» / Л. В. Мілімко ; *Нац. ун-т Держ. податкової служби України*. – Ірпінь, 2009. – 24 с.
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. за № 8073-Х. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1984, додаток до № 51. Ст. 1122.
3. Стукаленко О. В. Адміністративна відповідальність за порушення земельного законодавства / О. В. Стукаленко // *Правова держава*. – 2002. – № 5. – С.193 – 197.
4. Слюсаренко С. В. Особливості настання адміністративної відповідальності за порушення земельного законодавства юридичними особами / С. В. Слюсаренко // *Науковий вісник Нац. ун-ту біоресурсів і природокористування України. Серія «Право»*. – 2010. – Вип. 156. – С. 167 – 173.
5. Пахомов В. В. Адміністративна відповідальність за порушення у сфері земельних відносин / В. В. Пахомов // *Спеціалізоване видавництво ЮНЕСКО «Соціо»*. – 2015.
6. Положення про Державну екологічну інспекцію України : Постанова Кабінету Міністрів України від 19.04.2017 за № 275. *Офіційний вісник України*. 2017. № 36 (05.05.2017). Ст. 1131.